

Forslag dog ikke kom længere end i Udvalg.

Det har imidlertid altid undret os Landboere, at man overhovedet har kunnet paa disse Sundhedsvedtægter faa en Slags Ret til at opkræve denne Kontrolafgift. Jeg skal henvise til, at i over 200 Aar have Landboerne ikke alene haft Ret til at sælge i Købstæderne, men ogsaa været forpligtede til det i Henhold til Danske Lov 3—13 26, hvor det hedder: „Bønderne skulle føre deres Varer til Købstæderne og dem paa offentlige Akseltorve og Markeder falholde, og ej dem til Høkere eller Forprangere, som Landet omløbe, sælge“. En Kancelliskrivelse af 21. December 1822 forbyder udtrykkelig Købstæderne uden særlig Hjemmel at paalægge de torvesøgende Afgifter. Politivedtægten for København af 18. Januar 1869 § 64 siger: „Ingen maa lægge Hindringer i Vejen for den frie Adgang til Udsalgsstederne eller paa anden Maade forstyrre Handelen“. Det siger Politivedtægten af 1869, der, saa vidt jeg ved, gælder den Dag i Dag. Plakat for København af 10. Marts 1869 § 4 siger ligeledes: „Udsalg tillades (i København) i stort og smaat, som Sælgere og Købere derom kunne enes“. I Loven om Købstædernes kommunale Beskatning af 11. Februar 1863 § 1 ophæves alle gamle Bestemmelser om, at Købstæderne have Lov til til visse særlige Formaals Fremme at opkræve visse Indtægter. Altsaa dette Skuffesystem, hvor der opkræves visse Indtægter til visse Formaals Fremme, er udtrykkeligt forbudt Købstæderne i Lov af 1863. Lovgivningsmagten har altsaa tydeligt i over 200 Aar fastslaaet, at ingen Afgift maa paalægges Landboernes Varer ved Salg af disse i Byerne, og saa er det dog ganske mærkværdigt, at København og Købstæderne have kunnet faa dette ind paa deres Sundhedsvedtægter. Loven om Tilvejebringelse af Sundhedsvedtægter af 12. Januar 1858 siger i § 1, at „naar de kommunale Raad eragte det fornødent, skulle Sundhedsvedtægter søges tilvejebragte“ — disse skulle stadfæstes af Justitsministeren — „Finder Justitsministeren en Bestemmelse i Sundhedsvedtægten enten *utilraadelig* eller *ulovlig*, skal han sende dem tilbage til det kommunale Raad med Anmodning om at tage den ud, og hvis Raadet ikke gør det, skal han nægte at stadfæste hele Vedtægten eller tage det ud, som er utilraadeligt eller ulovligt.“ Dette har Loven paalagt Justitsministeren, og det er ganske naturligt, fordi der jo ellers kan komme ganske un-

derlige Bestemmelser ind i Sundhedsvedtægterne. Jeg kender en Købstadskommune, hvori der en Gang var Difteritis. I den Anledning lukkede man Skolerne, og saa enedes man paa Forslag af Politimesteren om paa Sundhedsvedtægten at forbyde offentlige Møder, saa længe der var Difteritis. Men denne Sundhedsvedtægt blev ikke stadfæstet, fordi man ikke kan ophæve Grundlovens Bestemmelse om Forsamlingsfrihed i Landet ved en Sundhedsvedtægt. Men denne Betaling for Kontrollen har man altsaa faaet indført paa Sundhedsvedtægten. Den første Lov om Sundhedsvedtægter gjaldt kun i 10 Aar. Saa kom den næste Lov af 28. Marts 1869, der er enslydende med den gamle Lov, kun med den Tilføjelse, at en Kommune kan opsigte sin Sundhedsvedtægt til en 1ste Januar med eet Aars Varsel, og den kan sætte en gammel Sundhedsvedtægt i Kraft igen uden at spørge Justitsministeren, den behøver blot at anmelde det til ham. Den 26. Oktober 1860 faar København sin første Sundhedsvedtægt, og den paabyder i sin § 23, at der skal ses efter paa Torve og Udsalgssteder, om der er rent og ordentligt. Dette finder jeg meget fornuftigt. Men saa bliver Sundhedsvedtægten fornyet den 15. Juni 1886 og senere den 12. Marts 1896. I Sundhedsvedtægten af 15. Juni 1886 paabydes Kontrol med Stempeling, og det paabydes, at Landboerne skulle betale en Kontrolafgift, f. Eks. med 50 Øre pr. Gris og tilsvarende Betaling for Kreaturer. Her faar man altsaa denne Kontrolafgift, som det i over 200 Aar har været Købstæderne forbudt at tage hos Landboerne, indført paa Sundhedsvedtægten. Man faar bestemt, at Blod, Indmad og den Slags Ting er det forbudt at indføre uden Sundhedskommissionens Samtykke. Selv om en statsansat Dyr læge har stemplet Kødet eller Flæsket fra f. Eks. et af vore Andelsslagterier, og man er vis paa, at det er sunde Varer, skal det efterstemples, naar det kommer ind til Byen og efterses af Kontrollen der, og vi skulle betale 50 Øre pr. Gris o. s. v., saa at en Kommune som København for nogle Aar siden kunde have ca. 120,000 Kr. om Aaret i Indtægt af den Afgift, som Landbrugerne maatte betale. Man har fastsat Regler for, hvorledes man under visse Forudsætninger kunde faa f. Eks. et Andelsslagteri anerkendt af Kommunen: det maatte indføre Kommunens strenge Bestemmelser, Kommunens Dyr læger skulde efterse Slagteriet, den bestemte, hvorledes Dyr lægen, som